

Sevgili arkadaşlar, değerli büyüklerim; 81 ilde çocuk komitelerinde görev yapan arkadaşlarım ile birlikte “ Sağlıklı çocuk, Sağlıklı gelecek” teması üzerinden mevcut durumu, sorunları ve önerilerimizi tartıştık. Şimdi sizlerle 4 grupta yürüttüğümüz çalışmaların sonuçlarını paylaşmak istiyoruz.

1.GRUP

YAŞAMA, HAYATTA KALMA VE GELİŞME HAKKI

Bu konu kapsamında tespit ettiğimiz sorunlar:

- Zorbalık, özellikle akran zorbalığının gençlerin hayatını negatif etkilemesi
- Pandemi sürecinde alınan önlemlerin zaman zaman gençlerin özgürlük alanlarını kısıtlaması özellikle uzaktan eğitim sürecinin gençleri daha asosyalleştirmesi
- Çocuk ve gençlerin kendi kapasitelerini keşfetmeleri ve buna göre bir meslek seçmeleri için gerekli yönlendirmenin yeterli yapılamaması
- Çocukların sosyalleşebileceği alanların yeterli olmaması
- Kuşak farklılığının aile içi sağlıklı iletişimi olumsuz yönde etkilemesi
- Çocuğa karşı aile içinde söz hakkı verilmemesi ve çocukla gerekli iletişimi kurmaması.
- Ailelerin çocuklarını sürekli akranları ile kıyaslaması bu durumun ise çocuklar üzerinde büyük baskı uygulaması
- Ergenlik çağındaki çocukların kendilerini ailelerinden soyutlaması.
- Sağlıksız yiyeceklerin reklamlar aracılığıyla özendirilmesi.

- Beslenme konusunda çocukların yeterli bilgiye sahip olmaması.
- Ülkemizde bulunan mülteci çocukların ve kırsal kesimlerde bulunan gençlerin sağlık hizmetleri ve aşıya yeterince ulaşamaması.
- Aşı iğnelerinin ebeveynler tarafından cezalandırma yöntemi olarak kullanılması sonucu çocuklarda aşıya karşı olumsuz duyguların oluşması.
- Çocukların Arkadaşlar arasında Popüler olmak amacıyla kötü alışkanlıklara yönelmesi.
- Bağımlılık yapıcı maddelerin çocuklara satışının denetlenmesinin arttırılması.
- Çocukların Teknoloji dışında uğraş alanı bulamamalarından dolayı sosyal medya bağımlılığına yönelmesi.
- Sosyal medyanın yanlış kullanılması

Bu sorunlara ürettiğimiz çözüm önerileri:

- Çocukların sosyalleşmesi için Çocuk Hakları Kafeleri açılması.
- Çizgi filmlerde zorbalığın yanlışlığını gösteren konuların işlenmesi.
- Askıda kitap noktaları oluşturulup, buralara herkesin kullanmadığı kitapları bırakması ve askıda kitap uygulamasının başlatılması.
- Çocuk ve gençlerin gözünden kamu spotları hazırlanması.
- Kuşak farklılıklarını azaltmak için veliler ve çocuklar arasında kaynaşma etkinliklerinin komiteler aracılığı ile düzenlenmesi.
- Çocukların aile ile sağlıklı iletişiminin önemini anlatmak amacıyla komite eğitimlerine dahil edilmesi.
- Aile içi iletişiminin önemini ve nasıl yapılacağını anlatan kılavuz hazırlanması.
- Dizilerde sağlıklı iletişiminin önemini anlatan mesajlar yayınlanması.
- Çocuk kanallarında yayınlanacak kısa animasyon ile sağlıklı besinlerin özendirilmesi ve aşının korkulacak bir şey olmadığını gösterilmesi.
- İlkokullarda sağlıklı beslenme alışkanlığı kazandırılması.
- Ülkemizde bulunan mülteci çocuklar ve kırsal kesimlerde bulunan genç ve çocukların öncelikli olarak aşıya ulaşımının sağlanması.
- Bağımlılık yapıcı maddelerin çocuklara satılmaması için denetlemelerin arttırılması ve cezai yaptırımların caydırıcı nitelikte uygulanması.
- Yeşilay tarafından bağımlılık yapıcı maddelerle ilgili bir eğitim geliştirilip, “Bağımsız Çocuk” projesi adı altında komite üyeleri tarafından her ilde bir kampanya uygulanması.
- İnternet kullanımında zaman yönetimi becerisinin öğretilmesi.

2.GRUP

ÇOCUĞUN YÜKSEK YARARI HAKKI

Bu konu kapsamında tespit ettiğimiz sorunlar:

- Sosyal medyanın çocukları ve gençleri pozitif olduğu kadar negatif de etkilemesi
- Sosyal medyada çocuğa karşı yapılan siber zorbalığın zararları konusunda bilinçlendirme çalışmalarının yetersiz olması
- Çocukların sosyal medyada duygusal gelişimlerine uymayan durumlar veya yetişkinlere yönelik içeriklere maruz kalması
- Sosyal medya bağımlılığı ve sosyal medyanın bilinçsiz kullanılması
- Sosyal medyanın çocuklar üzerinde özgüven eksikliği ve yetersizlik duygusu yaratması
- Sosyal medyanın günümüz toplumunun kültür ve ahlak değerleriyle uyuşmaması
- Çocukların çoğu zaman bir birey olarak görülmemesi ve düşüncelerinin dikkate alınmaması
- Yayınlanan dizilerde cinsiyet ayrımı, kötü alışkanlıkların normalleştirilmesinin çocuklar üzerinde olumsuz etkiler bırakması
- Okullardaki verilen yabancı dil eğitiminin yetersiz olması
- Pandemi sürecinden kaynaklanan çocuk ve gençlerde geleceğe dair umutsuz bir bakış açısı oluşması
- Çocukların fazla ekran başında kalmaktan kaynaklanan duruş bozuklukları, göz hastalıkları gibi sorunlar yaşaması
- Sosyal medyanın fazla kullanımının aile içerisinde iletişim sorunları yaratması
- En dezavantajlı çocukların hijyen malzemelerine ulaşmada sorunlar yaşamaları
- Çocuğun gelecekte kendine uygun bir meslek seçebilmesi için ilgisine ve yeterliliklerine yönelik eğitimin yapılmaması

Bu sorunlara ürettiğimiz çözüm önerileri:

- Ailelerin basın ve medya aracılığıyla veya farklı seminerler düzenlenerek sosyal medyanın kullanımı hakkında bilinçlendirilmeleri
- Aile içerisinde çocuğa söz hakkı tanınması ve kendini daha iyi ifade edebilmesi için fırsat sunulması yönünde ailelere yönelik kılavuz hazırlanması
- Siber zorbalığın önlenmesiyle ilgilenen birimlerin yaygınlaştırılması ve sosyal medya denetiminin artırılması
- Çocuklara yönelik ve çocukların kullanabileceği bir sosyal ağ oluşturulması, şiddet ve hakaret içeren sözlere izin verilmemesi
- Çocuğun kendini ifade etme eksikliği yaşamaması için çocuklar arası münazaraların artırılması
- Çocuklara yönelik sanat ve el becerisi atölyelerinin artırılması ve teşvik edilmesi
- Devletin yabancı dil eğitimini daha çok desteklemesi ve konuşma ağırlıklı bir dil eğitimi verilmesi

- Pandemi sürecinde çocuklara yeni hobiler kazandırmak için online sosyal faaliyet tanıtımı yapılması
- Çocukların seçtiği alanlara yönelik pratiğe dayalı derslerin artırılması
- Çocuklara bilgisayar ve telefon başında nasıl durmaları gerektiği hakkında eğitim verilmesi
- Aile içerisinde sosyal medya kullanımından kaynaklanan yabancılaşmaya karşı aile içi iletişimin çeşitli oyunlar ve fikir alışverişi yapılmasına özen gösterilmesi
- Çocuklara ve ailelerine hijyen eğitimi verilmesi ve evlerinde ekonomik yetersizlik nedeni ile ulaşılamayan temizlik malzemelerinin yerel belediyeler tarafından temin edilmesi
- Yetişkinlere yönelik çocuk hakları eğitimleri verilmesi ve çocukların kendi haklarını savunabileceği platformların artırılması
- Çocukların ileride yeteneklerine uygun seçecekleri mesleklere ilişkin tanıtıcı rehber niteliğinde materyallerin hazırlanması

3.GRUP

Çocuğun Kendini İfade Etme Ve Katılım Hakkı:

Bu konu kapsamında tespit ettiğimiz sorunlar:

- Çocukların olası bir kazada, yaralanmada yapabilecek ilk yardım tekniklerini bilmemesi.
- Çocukların kendi sağlıklarına ilişkin bilgi düzeylerinin eksik olması.
- Mülteci çocukların yeterli besine ulaşamaması.
- Çocukların gelişen dünya koşullarında hantallaşması, obezite gibi sağlık sorunları yaşamaları, çocuklara spor alanında yeterli teşvik verilmemesi.
- Çocukların oynayacak yeterli alanlarının bulunmaması, çocuk parklarının yeterince hijyenik olmaması.
- Ailelerin çocuklarına kendini dışarıda kendilerini nasıl koruyacaklarını konusunda yeterli bilgi vermemesi.
- Çocukların teknolojiye gereğinden fazla yönelmesi.
- Çocuklarda madde bağımlılığının artması.
- Pandemi döneminde çocukların aktif olamamaları ve bununla birlikte psikolojik açıdan sıkıntı yaşamaları.
- Çocukların duygularını ve kendilerini ifade edememesi.
- Dezavantajlı çocukların toplumda yer edinmede sıkıntı yaşamaları.
- Çocukları ilgilendiren önemli gün ve haftaların çocuklar tarafından değil, öğretmenler tarafından planlanması.
- Çocukların katılım sağlayabilecek platformların az olması.
- Dezavantajlı çocukların eğitimde sıkıntı yaşamaları.
- Çocukların yetenekli olduğu alanda ders, proje alamaması.
- Özel okul ve devlet okulları arasında farklar olması

- Pandemide maddi durumu olmayan ailelerinin, çocuklarının teknolojik yetersizlikler nedeniyle erişim sıkıntısı yaşaması.
- Eğitimde uygulama ve malzeme eksikliği olması
- Çocukların ders konularında kendilerini rahat ifade edememesi.
- Eğitimde ailelerin çocukları üzerinde not ve başarı baskısı uygulaması.
- Çocukların seçtikleri alan dışındaki diğer dersleri fazla alması.

Bu sorunlara ürettiğimiz çözüm önerileri:

- Sağlık alanında çocuklar ve ailelere danışarak yapılan kamu spotlarının ve bilgilendirme materyallerinin geliştirilmesi.
- Okullarda gıda dağıtımını yapılması.
- İlkokullarda sağlık dersi adı altında ilkyardım uygulama eğitimleri verilmesi.
- Sağlık alanında çocuk dostu alanların oluşturulması.
- Spor alanında okulların daha fazla teşvik vermesi, okullarda spor alanında daha fazla faaliyet yapılması.
- Çocuklara sportif faaliyetlerle ilgili tanıtım ve bilgilendirme yapılması,
- Parkların ve oyun yerlerinin artırılması ve bu yerlerde hijyen denetiminin yapılması,
- Sosyal medya alanlarının (oyun vb.) denetlenmesi.
- Çocuklara yönelik sosyal etkinliklerin yaygınlaştırılması ve artırılması.
- Okullarda rehber öğretmenlerin ve psikolojik danışmanların aktif görev alması.
- Aileleri ve rehberlik hocalarına çocukları topluma nasıl kazandırabilecekleri hakkında ders verilmesi.
- Ailelere çocukların topluma katılımı hakkında empati ve duyarlılık kazandırılması.
- Çocuk ve gençlere yönelik yürütülen sosyal uyum etkinliklerinin artırılması.
- Özel eğitim kurumlarının artırılması, özel destek eğitimlerinin verilmesi.
- Özel eğitim saatlerinin artırılması.
- Kaynaştırma öğrencisi projesinin artırılması.
- Köy okullarında sınıf sayısının artırılması.
- Çocuklara destek amaçlı resmi kurumların internetinin (okul, çocuk evleri) kullanıma açılması.
- Çocuklara ve öğretmenlere teknoloji eğitimleri verilmesi.
- Ailelere çocuğun katılım hakkı konusunda seminer verilmesi.

4. GRUP

AYRIM GÖZETMEME HAKKI VE ULAŞILABİLİRLİK:

Bu konu kapsamında tespit ettiğimiz sorunlar:

- Pandemi sürecinde uzaktan sağlık hizmeti sunulmadığından doktora ulaşamaması,
- Ailelerin çocuk yetiştirme ve çocuk sağlığı konusunda yeterince bilgilerinin olmaması,
- İnternete erişimin her çocuk ve genç için mümkün olmaması,
- internet güvenliliği konusunda çocukların bilgisinin yetersiz olması,
- Çocuk işçiliği konusunda toplumsal bilincin olmaması,
- Okullarda malzeme ve spor alanı eksikliğinin olması
- Engelli arkadaşlarımızın eğitim ve spor etkinliklerinde eşit şekilde yararlanamaması
- Tiyatro sinema gibi kültürel faaliyetlerin yetersiz olması
- Okullarda katılım platformlarının ve kulüplerinin aktif olarak çalışmaması
- Çocuklar ve gençler arasında okuma alışkanlığının yetersiz olması

Bu sorunlara ürettiğimiz çözüm önerileri:

- Uzaktan sağlık sistemi oluşturularak fiziksel temas sağlanmadan, ulaşım imkânı olmayan veya zaruri sebeplerden dolayı doktora gidemeyen çocuklara yönelik çeşitli alanlarda uzaktan tedavi, tanı koyma vs. uygulamaların yürütülmesi
- İçinde bulunduğumuz salgın süreci sebebiyle oluşturulacak bir sistem aracılığı ile özellikle çocuklara yönelik görüntülü, sesli veya yazılı olarak psikoloji, bağımlılık, vb. konularda bilinçlendirme çalışmalarının yapılması
- SMA hastası çocuklar başta olmak üzere çeşitli hastalıkların ilaçları ve tedavilerinde indirimle gidilmesi, ücretsiz olması veya bu ilaçların maliyetlerinin devlet tarafından karşılanması
- Her aileye, aile danışmanı imkânının sağlanması
- E-Nabız gibi uygulamaların yaygınlaştırılması
- Bağımlılık ile mücadele kapsamında yüz yüze veya çevrimiçi ortam üzerinden seminerlerin düzenlenmesi ve kamu spotlarının hazırlanması,
- Yeşilay vb. kurum kuruluşlar işbirliğinde okullarda Çocuk Hakları Komitelerince düzenlenen eğitimlerde bağımlılığa da yer verilerek bilinçlendirme çalışmalarının yapılması
- Sigara ve alkol satışındaki ve kullanımındaki denetlemelerin *özellikle çocuklara yönelik* sıkılaştırılması
- Okul rehberlik servislerince okul çevresinde sigara ve alkol satılması ve kullanılmasına yönelik yaptırımlar uygulanması,
- Güvenli internetin yaygınlaştırılması ve bu konuda ailelere eğitimler verilmesi, kılavuzlar hazırlanması
- Güvenli internet kapsamında çocukların erişim sağlayabileceği ve çocuklara yönelik eğitici ve bilgilendirici içerikler barındıran bir sosyal mecra/web sayfasının oluşturulması

- Dizilerde ve sosyal mecralarda şiddet ve olumsuzluk içeren içeriklerin denetiminin sıkılaştırılması ve sansürün arttırılması
- Altyapıya erişimde yaşanan sorunların önüne geçilebilmesi adına altyapı sistemlerinin özellikle kırsal kesimlerde geliştirilmesi
- Cihaza erişimi olmayan çocukların Sosyal Hizmet Merkezleri ve EBA destek noktalarının tespit edilerek gerekli desteğin sağlanması
- Çocuk işçiliği, çocuk ihmali ve istismarı gibi alanlarda caydırıcı cezaların uygulanması ve yine bu alanlarda kamu spotları hazırlanması. Bu kamu spotlarının tanınmış kişiler, çocuklar ve uzmanlar eşliğinde yapılması
- Spor alanlarının çoğaltılması ve gerekli malzeme desteğinin sağlanması
- Okullarda spor alanlarının oluşturulması ve malzeme desteği sağlanması
- Çocukların kültürel, sanatsal ve sportif yeteneklerinin ilgi alanlarına göre tespit edilmesi amacıyla çalışmalar yürütülmesi ve arttırılması
- Engellilere yönelik spor alanlarının, okullar, kongre, kültür merkezlerinde, sinema salonlarında asansör ve engelli rampaların oluşturulması
- Çocuklara ve gençlere yönelik doğru sağlık bilgilerini içeren bilinçlendirici tiyatro, sinema gibi kültürel çalışmaların yürütülmesi
- Okul kıyafetlerinin ücretlerinde indirimde gidilmesi ve durumu olmayan çocuklara devlet tarafından temin edilmesi
- Eğitim Öğretim Yılı başında öğrencilere dağıtılan ders kitaplarının yanında kaynak kitapların da bulunması
- Öğrencilerin çantalarının ağır olması ve bunun beraberinde sağlık sorunlarına sebep olması sebebiyle okullarda öğrencilere özel dolapların yapılması
- Kırsal kesimlerin okullara olan ulaşım sorununun çözülmesi için çalışmaların arttırılması
- Ders kitaplarında çocuk haklarına daha çok yer verilmesi ve seçmeli/zorunlu çocuk hakları dersinin oluşturulması
- Çocuk hakları başta olmak üzere çeşitli alanlarda çocuklara ve ebeveynlerine eğitimler verilmesi;
- Çocuk kitapların basım aşamasından önce denetlenmesi
- Denetlenmiş ve onaylanmış kitapların üzerine “Çocuk Dostudur” damgası basılması
- Okul kütüphanelerinde ve İl Çocuk Hakları Komite odalarında çocuk dostu kitaplardan oluşan bir kütüphane oluşturulması